

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.com

Изх.1261.....
Дата 25.06.....2019 г.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД	
служба „Регистратура“ 1	
Вх. №	5490
Дата на подаване:	25.06.2019
Пощ. клеймо	

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

Относно:
Приемане на тълкувателно решение

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1. От името на Висшия адвокатски съвет на основание чл. 125 от ЗСВ се обръщам към Вас с настоящото предложение за образуване на тълкувателно дело и приемане от ОСГТК на ВКС на тълкувателно решение поради съществуваща **противоречива съдебна практика** по смисъла на чл. 124, ал. 1, предл. първо от ЗСВ по следния въпрос:

„Длъжен ли е съдът служебно да следи за нищожността на правни сделки, които са от значение за решаване на правния спор или следва да се произнесе по въпроса за нищожността само ако заинтересованата страна е направила съответно възражение за нищожност?“

2. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

По въпроса са налице две групи съдебни актове, постановени от различни състави на ВКС по аналогични казуси.

Според едното становище „ нормите, уреждащи нищожността на сделките, са от императивен характер и за приложението им съдът следи служебно. Когато страна се позовава на договор, съдът е длъжен да провери неговата действителност от гледна точка на формалните основания за нищожност – форма, предмет, и без да има позоваване на нищожност” (така Решение № 384/02.11.2011 г. по гр.д. № 1450/2010 г. по описа на ВКС, първо ГО).

Според другото становище, за да се произнесе съдът по въпроса за нищожността, той трябва да е въведен като част от предмета на делото чрез съответно възражение, заявено в преклузивните срокове, или по предявен инцидентен установителен иск (така Решение № 305/27.04.2009 г. по гр.д. № 5803/2007 г. по описа на ВКС, четвърто ГО; Решение № 202/27.02.2015 г. по т.д. № 4123/2013г. по описа на ВКС, второ ГО – и двете постановени по чл. 290 от ГПК). Съдебните състави, които поддържат това становище, са приели, че „прогласяването на нищожност на една сделка поради противоречие със закона предпоставя твърдения за нарушаване на конкретна императивна правна норма, изразяващо се в определени действия, бездействия или волеизявления, т.е. излагане на факти и обстоятелства и доводи за нарушение на конкретна императивна правна норма, от които се извежда правното твърдение за съществуването на субективни права на ищеца или несъществуването на субективни права на ответника. Въпросът за валидността на договора следва да бъде разгледан, доколкото ответникът е оспорил действителността му и е посочил фактите и обстоятелствата, от които извежда противоречие на договора с конкретна императивна правна норма с правоизключващо възражение или с инцидентен установителен иск. Съдът не е длъжен да следи служебно за нищожност на договора или договорни клаузи поради противоречие със закона на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, а се произнася по възражение, направено от ответника в срока за отговор на исковата молба по чл. 131 ГПК, или по предявен инцидентен установителен иск.” В постановеното по чл. 288 ГПК Определение № 662/30.06.2011 г. по гр.д.№ 173/2011 г. на ВКС, първо ГО съдът е приел, че съгласно чл. 133 ГПК твърдение за нищожност на договор е трябвало да бъде направено в срока за отговор на исковата молба по чл. 131 ГПК, като съдът не е бил длъжен да се произнесе служебно по нищожността, защото тя „не произтича пряко от договора”.

3. Въз основа на изложените по-горе съображения предоставяме на Вашата преценка дали да образувате тълкувателно дело и да предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по поставения въпрос, а именно:

„Длъжен ли е съдът служебно да следи за нищожността на правни сделки, които са от значение за решаване на правния спор или следва да се произнесе по въпроса за нищожността само ако заинтересованата страна е направила съответно възражение за нищожност?“

Приложения:

Прилагам преписи от съдебните актове, цитирани в настоящото предложение:

1. Решение № 384/02.11.2011 г. по гр.д. № 1450/2010 г. по описа на ВКС, първо ГО;

2. Решение № 305/27.04.2009 г. по гр.д. № 5803/2007 г. по описа на ВКС, четвърто ГО;

3. Решение № 202/27.02.2015 г. по т.д. № 4123/2013г. по описа на ВКС, второ ГО;

4. Определение № 662/30.06.2011 г. по гр.д.№ 173/2011 г. на ВКС, първо ГО.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА ~~НИГЕНЦОВА~~ ¹⁸